

MOCIÓ PELS 50 ANYS DE LA MORT DE FRANCO I EL COMPROMÍS DE REPARACIÓ

El 20 de novembre de 1975 va morir Francisco Franco Bahamonde, el dictador que durant gairebé quaranta anys va sotmetre l'Estat espanyol a un règim autoritari i repressiu. El cop d'Estat del 18 de juliol de 1936 contra la Segona República va desencadenar una guerra civil devastadora i va donar pas a una dictadura que va negar sistemàticament els drets humans, les llibertats públiques i la dignitat de milions de persones.

El franquisme va ser un règim totalitari, nacionalcatòlic i patriarcal, fonamentat en la violència política, la persecució ideològica, la censura cultural i lingüística i la supressió de l'autogovern. A Catalunya, la Generalitat fou abolida, el català expulsat de l'espai públic i educatiu, els i les mestres i intel·lectuals depurades, els sindicats dissolts i qualsevol dissidència castigada amb presó, tortura o exili. No va ser una etapa d'ordre ni de pau: va ser por, misèria i silenci forçat.

Cinquanta anys després de la mort de Franco, les conseqüències de la dictadura encara no són només una qüestió del passat. Persisteixen ferides obertes i inèrcies d'impunitat: encara hi ha fosses per exhumar, processos pendents de veritat i reconeixement i arxius que cal fer accessibles a la ciutadania i a la recerca històrica. El risc actual no és només l'oblit, sinó la banalització o el revisionisme que pretenen presentar el franquisme com una etapa d'estabilitat o de progrés, igualant víctimes i botxins i relativitzant tortures, afusellaments i persecucions.

La memòria democràtica no és només record: és una política pública de present i de futur que garanteix el dret de les víctimes a ser reconegudes, el dret de les famílies a saber la veritat i el dret de la societat a conèixer el passat sense silencis ni manipulacions. Els seus pilars —veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició— exigeixen institucions actives, compromeses i transparents.

En l'àmbit normatiu, la Llei estatal 20/2022 de memòria democràtica i, a Catalunya, la Llei 11/2017 d'anul·lació de judicis franquistes han suposat avenços rellevants. El projecte de Llei catalana de memòria democràtica ha de donar continuïtat a aquestes polítiques, reforçar el paper del món local i garantir la incorporació rigorosa de la Segona República, la Guerra Civil, la dictadura i la Transició en l'àmbit educatiu i cultural.

Els ajuntaments, com a administració més propera a la ciutadania, tenen un paper essencial en la preservació i transmissió de la memòria democràtica: identificar espais de repressió o resistència, recollir testimonis, revisar el nomenclàtor, retirar simbologia franquista i garantir que les noves generacions puguin accedir a la història amb veracitat i perspectiva de drets humans.

Per tot això, el grup municipal d'En Comú Podem de l'Ajuntament de Montcada i Reixac proposa al Ple els següents

ACORDS

Impulsar un acte institucional de reconeixement i reparació a les persones veïnes de Montcada i Reixac que van ser represaliades, depurades, empresonades, afusellades o exiliades per motius polítics, ideològics, lingüístics o de consciència durant la dictadura franquista.

Iniciar un procés d'investigació històrica i recollida de testimonis, en col·laboració amb historiadors, arxius, entitats memorialistes i familiars, per identificar persones i fets vinculats al municipi.

Instal·lar una placa o element memorial permanent en un espai públic de la ciutat que recordi les víctimes de la repressió franquista i el compromís democràtic d'aquest Ajuntament.

Rebutjar qualsevol forma de banalització o exaltació del franquisme i del feixisme, i manifestar el rebuig ferm d'aquest Ple a qualsevol intent de relativitzar els crims de la dictadura.

Reforçar les polítiques municipals de memòria democràtica, incloent:

Suport a projectes educatius i culturals sobre la Guerra Civil, la dictadura i la recuperació de drets.

Revisió i retirada de simbologia franquista si encara en resta al municipi.

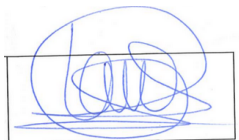
Difusió pública de recursos pedagògics i activitats commemoratives.

Establir col·laboració amb el Memorial Democràtic, la Generalitat, la Diputació de Barcelona i les entitats de memòria històrica, per a la recerca, finançament i desenvolupament de projectes municipals.

Instar el Govern de l'Estat a continuar avançant en les polítiques de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició, així com a donar compliment a la reclamació de convertir l'edifici policial de Via Laietana, 43, en un centre de memòria i drets humans.

Traslladar aquest acord al Memorial Democràtic, al Govern de la Generalitat, a la Diputació de Barcelona, al Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica, al Parlament de Catalunya, al Congrés dels Diputats i a les entitats memorialistes locals i nacionals.

Laura Campos Ferrer
Portaveu En Comú Podem

Montcada i Reixac 21 de novembre 2025